

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับ
วิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

Development of Online Learning Model by Using Collaborative Learning with ARCS Model to Enhance Achievement Motivation for Undergraduated Students

นภาพร บุญศรี, เอกนถน บางท่าไม้,
ฐาปณีย์ ธรรมเมธา และ น้ามนต์ เรืองฤทธิ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Napaporn Boonsri, Eknarin Bangthamai,
Thapanee Thammetar and Nammon Ruangrit
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chobimim@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 2. เพื่อพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนออนไลน์ 3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ และ 4. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 19 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบวัดการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ 4) แบบประเมินรับรองรูปแบบฯ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเตรียมตัวผู้เรียน 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน 4) การติดตามผลการเรียนรู้ ขั้นตอนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ปฐมนิเทศ/แนะนำวิธีเรียน 2) เข้าสู่บทเรียน

* วันรับบทความ : 27 มิถุนายน 2566; วันแก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันตอบรับบทความ : 30 มิถุนายน 2566

3) ศึกษาเนื้อหาบทเรียน 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ร่วมกับแรงจูงใจรูปแบบ ARCS ได้แก่ 1) ความตั้งใจ 2) ความรู้สึกเกี่ยวข้อง 3) ความเชื่อมั่น 4) ความพอใจ และ 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่า 1) คะแนนผลการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3) ผลประเมินรับรองรูปแบบฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่า 4.53

คำสำคัญ: การเรียนการสอนออนไลน์; การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ; รูปแบบ ARCS; แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

Abstracts

The objectives of this research were: 1. to study learning environment and demand for online learning Model by Using Collaborative Learning with ARCS Model to Enhance Achievement Motivation for Undergraduated Students 2. to develop online Learning Model 3. To study the use of online learning Model and 4. to evaluate the expert's appropriate consensus of online leaching model. The sample used in this research were undergraduate students, Muban Chom Bueng Rajabhat University registered in the course 21st Century Skills for Life and Career 19 students in the second semester of the academic year 2022. The research tools consisted of 1) Achievement Motivation Development Scale 2) Achievement Motivation Development Behavior Observation Form 3) Achievement Test on 21st Century Skills Life and career 4) Assessment form for certification The statistics used to analyze the data were mean (X), standard deviation (S.D.), content analysis. and t-test

The research findings were as follows: 1. Online learning Model by Using Collaborative Learning with ARCS Model to Enhance Achievement Motivation for Undergraduated Students, it consisted of 4 components: 1) student preparation 2) learning activities 3) student interaction and 4) follow-up. The process of learning management activities consisted of 6 steps: 1) Orientation/ introduction 2) Entering the lesson 3) Studying the lesson content 4) Learning activities 5) Learning interaction 6) Measurement and evaluation together with the ARCS model, namely 1) Attention 2) Relevance 3) Confidence 4) Satisfaction and 2. the results of the model were found that 1) the results of developing motivation for achievement after learning were higher than the scores before learning. Statistically significant at 0.05 2) The learners' scores after the course were higher than the scores before. Statistically significant at 0.05. is appropriate at a high level with an average of 4.53

Keywords: Online Learning; Collaborative Learning ; ARCS Model; Achievement Motivation

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นให้ผู้เรียนก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และสมรรถนะที่เกิดจากการเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนรู้ออนไลน์เป็นการนำเอาเทคโนโลยีและวิธีการเรียนรู้สมัยใหม่มาผสมผสาน ทำให้คนทั่วโลกที่ไม่เคยเรียนรู้สามารถเข้าถึงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสามารถเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย โดยผู้เรียนหรือผู้เข้าอบรมสามารถเลือกเนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ได้เท่าที่ตัวเองต้องการ ทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดทักษะตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ในที่นี้อาศัย Google Classroom ในการจัดสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมแบบมีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

การเรียนการสอนออนไลน์ ควรมีกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยมีการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนการสอน สื่อกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล เพื่อให้การสื่อสารการเรียนการสอนออนไลน์สามารถถ่ายทอดถึงผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน เช่นเดียวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ดังนั้น รูปแบบการสอนออนไลน์นั้น จึงมีการออกแบบวิธีสอนที่มีความเหมาะสมกับรูปแบบของการจัดการเรียนรู้และเนื้อหาวิชา ซึ่งการเรียนรู้ออนไลน์เป็นวิธีการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เกิดจากผลของการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างความรู้ สร้างเนื้อหา และมุ่งพัฒนาทักษะ โดยเน้นในด้านกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ โดยการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน มากกว่าการเป็นผู้รับความรู้แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งจะมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้คือ ปฏิสัมพันธ์ด้านสังคม (Social Interaction) และปฏิสัมพันธ์ด้านการคิด (Intellectual Interaction) ดังนั้นการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) มาใช้ในการเรียนรู้ ร่วมกันบนการเรียนการสอนออนไลน์ นอกจากนี้อาจเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันได้มากขึ้นอย่างเป็นอิสระและมีความเป็นส่วนตัว ด้วยเหตุนี้ผู้เรียนจึงต้องแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้นเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความคิดอย่างเป็นระบบ (High-order Thinking Skills) และการคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical Thinking) เนื่องจาก ต้องมีการแยกแยะข้อมูลอยู่ตลอดเวลา และสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ขึ้นตามหลักการ Constructivist (Zhao, 1988) นอกจากนี้การที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนผู้สอน และผู้เรียนด้วยกัน รวมทั้งจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ทำให้เกิดการคิดร่วมกัน (Think-pair-share) การส่งรายงาน (One-minute-paper) และการทบทวนข้อมูลเนื้อหาจากกลุ่ม เพื่อนบนเครือข่าย (Peer Review Technique)

วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือนำมาออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ร่วมกับวิธีการสอนตามวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในรายวิชา ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ เนื่องจากการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ดังกล่าว แรงจูงใจในการเรียนรู้จึงเป็นส่วนสำคัญสำหรับผู้เรียน โดยผู้สอนต้องมีบทบาทสำคัญในการให้คำชี้แนะ คำปรึกษา และสนับสนุนผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ ผู้ออกแบบได้ใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกัน และทฤษฎีจิตวิทยา เกี่ยวกับแรงจูงใจ ARCS ของ Keller มาเป็นแนวคิดในการใช้วิธีการและกลยุทธ์ในการเรียนการสอน เนื่องจากมีแนวคิดและหลักการที่สอดคล้องกันในด้านของวิธีการเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เกิดจากผลของการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลักการและแนวคิดดังกล่าว เป็นหลักการที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ หรือ Learner Center Model โดยให้ผู้เรียนเป็น Active Participant เป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้เรียนแต่ละคนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้วยเหตุนี้ การนำทฤษฎีแรงจูงใจ ARCS Model ของ Keller ได้แก่ ความตั้งใจ (Attention), ความรู้สึกเกี่ยวพัน (Relevance), ความเชื่อมั่น (Confidence), ความพอใจ (Satisfaction) มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนจะเป็นการทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เป็นการลดปัญหาการเรียนการสอนออนไลน์ และทำให้การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งหมายถึง ความต้องการที่จะเรียนรู้โดยการตั้งเป้าหมายทางเรียนหรือความคาดหวังทางการเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยการตั้งเป้าหมายทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเอง การเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน และอาศัยความต้องการข้อมูลย้อนกลับ ทำให้เกิดพฤติกรรมและความรู้สึกที่แสดงถึงการตั้งความคาดหวังต่อความสำเร็จทางการเรียน มีการกำหนดเป้าหมายทางการเรียน วางแผนทางการเรียนและลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลด้วยมาตรฐานทางการเรียนของตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การพัฒนาความคิด และปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ซึ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 19 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แบบวัดการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2.3 รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2.4 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ
- 2.5 แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.6 แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.7 แบบประเมินรับรองรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการเรียนการสอนออนไลน์ และด้านการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อให้ได้ขั้นตอน และองค์ประกอบ ในการนำไปจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และร่างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการของนักศึกษาในประเด็นคำถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ในการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ปริญญาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำไปแก้ไขในการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของนักศึกษา

3.2 สร้างรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการสอน ด้านเนื้อหา และนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามความต้องการ เพื่อกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ แบบประเมินผลการทดลอง ประกอบด้วย การดำเนินการก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งเป็นการประเมินผลกลุ่มตัวอย่างด้วยเครื่องมือการวิจัยที่จัดทำขึ้น การกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูล และการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3.4 การนำเสนอรูปแบบและรับรองรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยนำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ฯ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบรับรองรูปแบบ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ

ผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.1 ผลการศึกษาศภาพการจัดการเรียนการสอน และความต้องการในการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นวัตถุประสงค์ทางการศึกษาได้ดังนี้

1) คุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

- การตั้งเป้าหมายทางการเรียน คือ พฤติกรรมและความรู้สึกที่แสดงถึงการตั้งความคาดหวังต่อความสำเร็จทางการเรียน มีการกำหนดเป้าหมายทางการเรียน วางแผนทางการเรียน ลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลด้วยมาตรฐานทางการเรียนของตน และมีพฤติกรรมมุ่งอนาคต

- ความมุ่งมั่นในการเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีจิตใจจดจ่อแน่วแน่ มีความสนใจและทุ่มเทให้กับการเรียนด้วยความมานะพยายาม มีความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ชอบที่จะทำงานท่ามกลางปัญหามากกว่าจะหนีจากการบรรลุความสำเร็จแล้ววิ่งไปหาโอกาส

- ความรับผิดชอบต่อตนเอง คือ ผู้ที่พยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง มีใจหวังให้คนอื่นยกย่อง ชอบสถานการณ์ที่สามารถใช้ความรับผิดชอบส่วนบุคคล ค้นหาหนทางในการจัดการกับปัญหา เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจส่วนตัวจากความสำเร็จของตนเอง ไม่ใช่ให้ผู้อื่นมายกย่อง สิ่งสำคัญคือ ความสำเร็จนั้นต้องเป็นผลมาจากทักษะความสามารถและความพยายามของตนเอง

- การเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงถึงความกล้าในการเผชิญหน้ากับความยากและความท้าทายทางการเรียน การทำงาน รวมถึงกิจกรรมทางการเรียนเพื่อนำไปสู่การเพิ่มทักษะความสามารถทางการเรียนของตนเองให้ดีขึ้น แสดงถึงความต้องการข้ามผ่านสิ่งทำให้เกิดความย่อท้อ การล้มเลิกภาระทางการเรียนกลางคันและความสามารถในการยอมรับความผิดพลาดหรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้

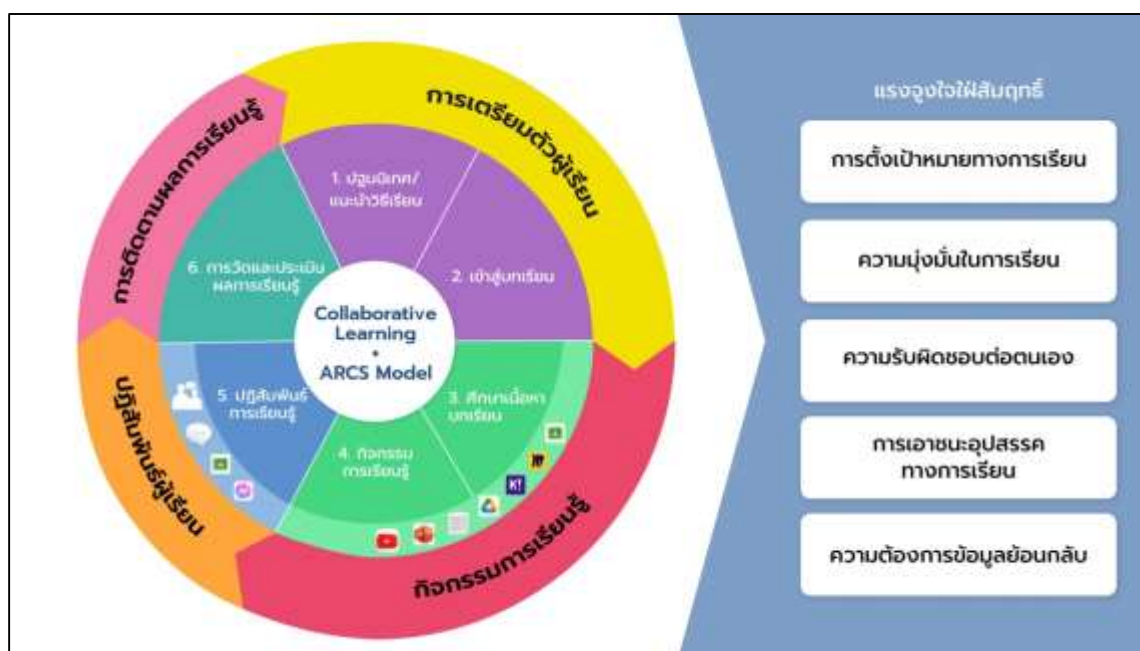
- ความต้องการข้อมูลผลย้อนกลับ คือ พฤติกรรมที่แสดงถึงการติดตามผลการกระทำของตนเองว่าเป็นอย่างไร และเมื่อทราบผลการตัดสินใจหรือการกระทำแล้วจะพยายามทำให้ทางการเรียนการทำงาน รวมถึงกิจกรรมทางการเรียนดีกว่าเดิม

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับผลการเรียนของผู้เรียนรายวิชา ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ

ส่วนที่ 2 ผลการสำรวจความต้องการในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีความต้องการระบบการเรียนการสอนเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาความต้องการแต่ละข้อพบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกข้อ โดยความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถดาวน์โหลดเอกสารเนื้อหา หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.06) รองลงมาคือ ต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เปิดใช้งานได้ทุกรูปแบบ (ค่าเฉลี่ย 4.01) ความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้สามารถเรียนและฝึกฝนตนเองได้ (ค่าเฉลี่ย 3.99) ความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่ชี้แจงวิธีการเรียน วัตถุประสงค์ และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจนและความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีสื่อสังคมออนไลน์ที่หลากหลายให้เลือกเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยง การติดต่อสื่อสาร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.98) ความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่สนับสนุนให้มีการแบ่งปันความรู้ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.97) ความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้น ๆ และต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนตนเองให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนได้ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 3.96) ต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนและสามารถเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.95) และความต้องการระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่สามารถประเมินผลการเรียนรู้โดยผู้สอนประเมินผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.91) ตามลำดับ

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอน

ตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1) องค์ประกอบของการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ควรมีองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมตัวผู้เรียน ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของรายวิชาและแผนการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ เนื้อหาบทเรียนและสื่อการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ได้แก่ การมอบหมายงาน องค์ประกอบที่ 4 การติดตามผลการเรียนรู้ ได้แก่ การวัดและประเมินผล

2) ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ควรมีขั้นตอนการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ปฐมนิเทศ/แนะนำวิธีเรียน

ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่บทเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาเนื้อหาบทเรียน

ขั้นตอนที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) กระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ควรมีกระบวนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การเข้าถึงเพื่อสร้างแรงจูงใจ
- ขั้นตอนที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม
- ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้
- ขั้นตอนที่ 4 การสร้างสรรค์ความรู้ใหม่
- ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาความรู้

โดยผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ การนำกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนการสอนไปผนวกรวมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจแก่ผู้เรียนตลอดการทำการกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความตั้งใจ, ความรู้สึกเกี่ยวพัน, ความเชื่อมั่นและความพอใจ

4) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับ อุดมศึกษา ที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้จริง ได้แก่ การประเมินแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. ผู้เรียนควรมีทักษะการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่าย
2. ผู้เรียนและผู้สอนต้องมีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
3. ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์แบบทุกที่ ทุกเวลา
4. ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคอยเสริมแรงจูงใจด้านความตั้งใจ (Attention) ด้านความรู้สึกร่วมกัน (Relevance) ด้านความเชื่อมั่น (Confidence) และด้านความพอใจ (Satisfaction) แก่ผู้เรียนตลอดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่พัฒนาไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ขั้นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS

ขั้นการสอน	กิจกรรมการเรียนรู้		สื่อการเรียนรู้
	บทบาทผู้สอน	บทบาทนักศึกษา	
Attention	1. จัดนักศึกษาเพื่อทำงานเป็นกลุ่มละ 4 – 5 คน 2. เสนอวิดีโอเกี่ยวกับหัวข้อการเรียนรู้	1. เลือกกลุ่มและแบ่งหน้าที่ 2. ระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม พร้อมสรุปความคิดรวบยอดและเสนอเหตุผลประกอบการวิเคราะห์จากการดูวิดีโอ	วิดีโอ สื่อการสอน เช่น Kahoot, ใบงาน
Relevance	1. ชี้แจงเป้าหมายของการศึกษาในครั้งนี้ที่ต้องการให้นักศึกษาเป็นไปตามพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 2. มอบหมายงานให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม 3. ตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อรวมอภิปรายและหาข้อสรุปร่วมกัน 4. สังเกตพฤติกรรมนักศึกษาและให้คะแนนระดับพฤติกรรม	1. ชักถามข้อสงสัยจากผู้สอนและรับทราบเป้าหมายของการศึกษาครั้งนี้ 2. แต่ละกลุ่มศึกษาตามหัวข้อดังกล่าวจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ 3. แต่ละกลุ่มสรุปงานและแชร์ผ่านระบบ เพื่อให้กลุ่มอื่น ๆ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรม การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ PowerPoint แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์
Confidence	1. สรุปการทำงาน และให้ข้อมูลป้อนกลับของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม พร้อมอภิปรายร่วมกับนักศึกษา 2. สร้างความมั่นใจในการทำงานของนักศึกษา เช่น การชมเชย การให้รางวัล	สรุปการเรียนรู้ในครั้งนี้	PowerPoint บันทึกความก้าวหน้า
Satisfaction	แจกแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้	ประเมินกิจกรรมการเรียนรู้	แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

3.1 ผลแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน เป็นเพศชายร้อยละ 42.11 เป็นเพศหญิงร้อยละ 57.89 กลุ่มตัวอย่างทั้ง 19 คน เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมคอมพิวเตอร์ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.60 ร้อยละ 52.63 รองลงมา มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.61 – 4.00 ร้อยละ 36.84 และเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.01 – 2.60 ร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

3.2 ผลการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณา เป็นรายการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน ความรับผิดชอบตนเอง การเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน และความต้องการข้อมูลย้อนกลับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ได้ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ค่า t-test เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีคะแนนทักษะในศตวรรษที่ 21 ก่อนการทดลองและหลังการทดลองพบว่า คะแนนทักษะในศตวรรษที่ 21 หลังการทดลอง ($\bar{X} = 22.26$, S.D. = 3.02) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 16.00$, S.D. = 3.13) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 ผลการสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายหลังกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม พบว่า มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า คุณลักษณะแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการตั้งเป้าหมายทางการเรียน มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ด้านความมุ่งมั่นในการเรียน มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรับผิดชอบตนเอง มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ด้านการเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน มีพฤติกรรมมากที่สุด และด้านความต้องการข้อมูลย้อนกลับ มีพฤติกรรมระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.32) รองลงมาคือ ด้านความมุ่งมั่นในการเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.29) ด้านการตั้งเป้าหมาย

ทางการเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.80) ด้านความต้องการข้อมูลย้อนกลับ (ค่าเฉลี่ย 3.68) และด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.60) ตามลำดับ

จากผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS ด้วยการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งด้านการตั้งเป้าหมายทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเอง การเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน และอาศัย**ความต้องการข้อมูลย้อนกลับ** ทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมและความรู้สึกที่แสดงถึงการตั้งความคาดหวังต่อความสำเร็จทางการเรียน มีการกำหนดเป้าหมายทางการเรียน วางแผนทางการเรียนและลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลด้วยมาตรฐานทางการเรียนของตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

4. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผลการรับรองรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้พิจารณาประเมินรับรองความเหมาะสมสอดคล้อง (IOC) ของการนำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ผลการพิจารณารับรอง พบว่า ค่าความสอดคล้อง (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน คือ 0.91 ซึ่งค่าความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปนั้น แสดงว่า รายละเอียดต่าง ๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ฯ ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมตัวผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ผู้เรียน และการติดตามผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสม ขั้นตอนการเรียนการสอนออนไลน์ฯ ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ปฐมนิเทศ/แนะนำวิธีการเรียน เข้าสู่บทเรียน ศึกษาเนื้อหาบทเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา ทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อชีวิตและอาชีพได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ภาพรวมของรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นโดยการนำหลักการและแนวคิดมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วยหลักการและแนวคิดสำคัญ ทั้งหมด 4 แนวคิดหลัก ได้แก่ การเรียนการสอนออนไลน์ การเรียนรู้ร่วมกัน วิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งในการออกแบบการเรียนการสอน มีองค์ประกอบหลัก คือ 1. การเตรียมตัวผู้เรียน 2. กิจกรรมการเรียนรู้ 3. ปฏิสัมพันธ์ผู้เรียน 4. การติดตามผลการเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ 6 ขั้นตอนหลัก คือ 1. ปฐมนิเทศ/แนะนำวิธีเรียน 2. เข้าสู่บทเรียนผ่านระบบ 3. ศึกษาเนื้อหาบทเรียน 4. กิจกรรมการเรียนรู้ 5. ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ และ 6. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ภายใต้อขั้นตอนของการเรียนการสอนออนไลน์ ขั้นตอนที่ 4 และ 5 ของแนวคิดการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ กิจกรรมการเรียนการสอน และปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ ได้นำแนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS 5 ขั้นตอนโดยมีขั้นตอนย่อยของกิจกรรมการเรียนการสอน คือ 1. การเข้าร่วมกลุ่มเพื่อสร้างแรงจูงใจ 2. การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้เรียนและผู้สอน 3. การแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้กับผู้เรียนและผู้สอน 4. การสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน 5. การพัฒนาความรู้ มาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ถึงขั้นตอนที่ 5 ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ ผู้สอนเสริมแรงจูงใจด้วยรูปแบบ ARCS ซึ่งประกอบด้วย 1. ความตั้งใจ (Attention) ตั้งแต่ต้น 2. ความรู้สึกเกี่ยวข้อง (Relevance) 3. ความเชื่อมั่น (Confidence) 4. ความพอใจ (Satisfaction) ในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และเมื่อผู้เรียนเรียนรู้ถึงขั้นตอนที่ 6 การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งด้านการตั้งเป้าหมายทางการเรียน ความมุ่งมั่นในการเรียน ความรับผิดชอบตนเอง การเอาชนะอุปสรรคทางการเรียน และอาศัยความต้องการข้อมูลย้อนกลับ ทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมและความรู้สึกที่แสดงถึงการตั้งความคาดหวังต่อความสำเร็จทางการเรียน มีการกำหนดเป้าหมายทางการเรียน วางแผนทางการเรียนและลงมือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลด้วยมาตรฐานทางการเรียนของตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. สถาบันที่นำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ไปใช้ควรประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ที่จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทราบถึงเหตุผลและประโยชน์ที่ได้รับจากการนำรูปแบบฯ ไปใช้ เพื่อให้อาจารย์เกิดความสนใจ ยอมรับ และกระตุ้นให้นักศึกษาเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

2. สถาบันที่นำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไปใช้สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีพื้นฐานของสถาบันและนักศึกษา สำหรับความพร้อมของนักศึกษานั้นควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบออนไลน์เพื่อให้นักศึกษามีทักษะการใช้งานทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ก่อนเข้าสู่กระบวนการพัฒนาตามขั้นตอนที่รูปแบบฯ กำหนดไว้

3. สถาบันที่นำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ไปใช้ สามารถกำหนดเนื้อหา องค์ประกอบ และกำหนดหมวดหมู่ในการจัดเก็บสารสนเทศในฐานทรัพยากรของรูปแบบฯ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละหลักสูตร

4. การจัดนักศึกษาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเข้ากลุ่มการเรียนรู้ร่วมกันของรูปแบบนักศึกษาในทีมเดียวกันควรมีประสบการณ์หรือปฏิบัติงานในลักษณะคล้ายคลึงกัน และมีเป้าหมายการเรียนรู้ในทิศทางเดียวกัน จะทำให้การแลกเปลี่ยนเพื่อเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5. อาจารย์ผู้รับผิดชอบการนำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ ในแต่ละองค์ประกอบอย่างละเอียด เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ การสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับวิธีการสอนตามรูปแบบ ARCS เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ควรศึกษาวิธีการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผลที่ได้รับบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ถนนอมพร เลาหจรัสแสง. (2545). *Designing e-Learning : หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- น้ามนต์ เรืองฤทธิ์. (2558). รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ในระบบเปิดสำหรับมหาชน “ด้านครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์”. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*.
- Keller, J. M. (1987). Development and use of the ARCS model of instructional design. *Journal of Instructional Development*. 10 (3), 2-10.